

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătorei Rezina din 28 decembrie 2012, acțiunile inculpaților Șova Grigore, Ursachi Dionisie și Sîrbu Vladimir au fost recalificate de la art. 186 alin. (5) Cod penal la art. 186 alin. (2) lit. b), c) Cod penal și încetat procesul penal în privința lor, în legătură cu împăcarea părților.

2. În fapt, instanța de fond a constatat că inculpații Șova Grigore, Ursachi Dionisie și Sîrbu Vladimir, la 05 ianuarie 2010, orele 15.00, au pătruns într-un depozit improvizat de pe teritoriul SA „Lafarge Ciment” Moldova din orașul Rezina, str. Viitorului 1, de unde, dezasamblînd 3 reactoare de model FROS 800 au sustras, pe ascuns, de la ele benzi din cupru pe care ulterior le-au realizat la un punct de colectare a metalului neferos.

Audiat în ședința de judecată reprezentantul părții vătămate, Grosu Veaceslav, a declarat că valoarea bunurilor sustrate a fost indicată la prețul de bilanț al reactoarelor, care conform raportului de audit din anul 2007 era de 332.400 lei. Anul producerii reactoarelor nu se cunoaște, ele fiind trecute la bilanțul companiei în anul 1998, cînd a avut loc privatizarea.

În ședința de judecată din 27 decembrie 2012 reprezentantul părții vătămate a prezentat instanței decizia societății, prin care a fost apreciat prejudiciul real adus SA „Lafarge Ciment” Moldova prin acțiunile inculpaților, acesta fiind evaluat la suma de 45.000 lei, care pentru uzină nu este considerabil. Totodată, el a confirmat faptul recuperării integrale de către inculpați a prejudiciului și a solicitat instanței ca procesul penal să fie încetat în legătură cu împăcarea părților.

Faptul achitării integrale de către inculpați a prejudiciului se confirmă și prin dispozițiile de încasare de la ei a numerarului în sumă de 45.000 lei, anexate la materialele dosarului.

În ședința de judecată s-a stabilit că valoarea reală a prejudiciului cauzat SA „Lafarge Ciment” Moldova prin acțiunile inculpaților constituie sumă de 45.000 lei, iar întrucît potrivit art. 126 Cod penal, dauna nu constituie proporții mari sau deosebit de mari, instanța a considerat necesar de a reîncadra acțiunile inculpaților de la art. 186 alin. (5) la art. 186 alin. (2) lit. b) și c) Cod penal, adică ca sustragere pe ascuns a bunurilor altei persoane, săvîrșită de trei persoane, prin pătrundere într-un loc pentru depozitare.

În opinia instanței, este dreptul proprietarului de a-și estima valoarea bunurilor sale și a aprecia mărimea prejudiciului ce i-a fost cauzat, la fel și de a decide, să se împăce sau nu cu vinovații. Decizia părții vătămate de a se împăca cu inculpații, reconfirmată în ședința de judecată de către reprezentantul său, este una totală, necondiționată și definitivă, prin care nu se încalcă drepturile părților și nu afectează interesele statului.

Astfel, întrucît infracțiunea comisă de inculpați este una mai puțin gravă, prevăzută la capitolul 6 al Codului penal, pentru comiterea căreia legea permite împăcarea părților, instanța a concluzionat admiterea cererii reprezentantului părții vătămate, acceptată și de către inculpați, și încetarea procesul penal în legătură cu împăcarea.

3. Procurorul a declarat apel, solicitînd casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri, prin care inculpații să fie condamnați în baza art. 186 alin. (5) Cod penal.

Apelantul a invocat că, instanța de judecată a omis să indice în sentință cîte bobine cu bandă de cupru au fost sustrase de la cele 3 reactoare.

Astfel, în ședința de judecată nu a fost soluționat fondul cauzei, nu au fost elucidate toate circumstanțele comiterii infracțiunii.

Împăcarea este totală atunci cînd duce la încetarea completă a procesului în ce privește atît latura penală, cît și cea civilă. În cazul de față, aceasta poate fi considerată ca fiind parțială.

Împăcarea în acest caz nu poate fi considerată definitivă, deoarece constituie un act provizoriu, care lasă deschisă calea reluării procesului penal în vederea stabilirii persoanelor ce au sustras bunurile nerecunoscute de inculpați.

Instanța nu a dat curs demersului acuzării de a purcede la dezbaterile judecătorești, anunțînd imediat data ședinței următoare pentru pronunțarea sentinței.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 aprilie 2013, apelul a fost respins ca nefondat.

Instanța de apel a reținut că acțiunile inculpaților corect au fost încadrate în baza art. 186 alin. (2) Cod penal, că suma prejudiciului real cauzat SA „Lafarge Ciment” Moldova de către inculpați, care potrivit bonurilor de plată anexate la dosar constituie 45.000 lei, a fost recuperat integral.

Întrucît infracțiunea comisă de către inculpați este una mai puțin gravă, prevăzută de capitolul 16 al Codului penal, pentru comiterea căreia legea permite împăcarea părților, sentința prin care s-a încetat procesul penal în baza împăcării cu partea vătămată conform art. 109 Cod penal este întemeiată și legală, iar careva circumstanțe ce ar face imposibilă încetarea procesului penal nu au fost stabilite.

Argumentele procurorului invocate în apel sunt nefondate, or anume partea vătămată a prezentat un act oficial care confirmă cu certitudine prețul real al bunului care a fost sustras de către inculpați, și anume 45.000 lei, prejudiciu care a fost recuperat integral.

Referitor la argumentul apelantului că nu au avut loc dezbaterile judiciare, instanța de apel a statuat că procurorul s-a expus pe marginea împăcării părților și încetării procesului și anume că nu este de acord cu acest fapt, iar în cazul împăcării părților instanța este obligată să adopte o sentință de încetare a procesului penal, ceea ce a și făcut, or careva încălcări a procedurii de examinare și a drepturilor participanților la proces nu au fost stabilite.

5. Procurorul a declarat recurs ordinar, în care a solicitat casarea deciziei menționate și dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel.

Recurentul a specificat că instanța de judecată neîntemeiat a diminuat suma pagubei pricinuită societății de la 332.440 lei la 45.000 lei, nu a stabilit concret în ce constă fapta infracțională și a încetat procesul penal în legătură cu împăcarea părților, deși inculpații nu au recunoscut volumul învinuirii ce a fost înaintat de procuror.

Instanța s-a expus numai la un singur motiv invocat de procuror în apelul său și anume s-a referit la diminuarea pagubei pricinuite, constatînd în această privință legalitatea soluției adoptate de prima instanță.

Însă la emiterea sentinței de încetare a procesului penal instanța urma să constate concret fapta infracțională și să se expună și privitor la volumul învinuirii din rechizitoriu.

Faptul că instanța, la constatarea faptei nu a stabilit numărul bobinelor de cupru sustrase, pune la îndoială temeinicia soluției adoptate.

Împăcarea este totală atunci cînd duce la stingerea completă a procesului în ce privește atît latura penală, cît și civilă. În cazul de față, în situația cînd inculpații au recunoscut parțial vinovăția, aceasta poate fi considerată ca fiind parțială și nicidecum definitivă, deoarece constituie un act provizoriu, care lasă deschisă calea reluării procesului penal în vederea stabilirii persoanelor care au sustras bunurile nerecunoscute de inculpați, pornind de la faptul că, instanța de apel a comis o eroare de drept prin nepronunțarea asupra tuturor motivelor invocate în apel și neaprecierea tuturor probelor cercetate în ședința de judecată.

În drept recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 12) Cod de procedură penală, că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, că hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, că instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.

6. Judecînd recursul ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal lărgit consideră că acesta urmează a fi respins ca inadmisibil din următoarele considerente.

În primul rînd, potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, dar doar în temeiurile prevăzute de lege.

Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs se pronunță doar în limitele temeiurilor invocate în recurs. Potrivit art. 429 alin. (1) Cod de procedură penală, recursul trebuie să fie motivat. În corespundere cu art. 430 alin. (5) Cod de procedură penală, cererea de recurs trebuie să conțină indicarea temeiurilor prevăzute în art. 427 și argumentarea ilegalității hotărîrii atacate în acest sens.

În aspectul vizat se reține că recursul de pe rol este bazat pe temeiurile din art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și că instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.

Potrivit art. 6 pct. 11/1 Cod de procedură penală, eroarea gravă de fapt constituie stabilirea eronată a faptelor, în existența sau inexistența lor, prin neluarea în considerare a probelor care le confirmau sau prin denaturarea conținutului acestora. Eroarea gravă de fapt nu reprezintă o apreciere greșită a probelor.

Însă, în pofida prevederilor enunțate, recurentul nu a specificat asupra căror motive concrete din apel nu s-ar fi pronunțat instanța de apel, care ar fi erorile concrete de drept și esența circumstanțelor, raportate la stipulările art. 6 pct. 11/1 Cod de procedură penală, că instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat

soluția instanței, omițându-se totalmente motivarea ilegalității deciziei contestate în acest sens (*pct. 5 din prezenta decizie*).

Rezultă, că recursul nominalizat nu întrunește condițiile de conținut în partea vizată, iar instanța de recurs nu este competentă să completeze din oficiu recursul procurorului cu circumstanțe în fapt și în drept, care l-ar justifica și care ar agrava situația inculpaților.

Or, conform art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

În al doilea rînd, conform art. 427 alin. (1) pct. 6), 12) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv și în temeiurile când hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, când faptei săvîrșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.

Potrivit art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs este în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate în recursul ordinar, dar fără a agrava situația inculpaților.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărîrea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Sub acest aspect, în baza împrejurărilor relevate în partea descriptivă a sentinței instanței de fond și deciziei instanței de apel, se atestă că, în raport cu motivele invocate în recursul ordinar care nici nu conține referiri la niște erori de drept concrete, ambele instanțe au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept prezente în cauza penală în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și dispozițiilor de drept material, instanța de apel pronunțându-se în mod argumentat și detaliat asupra tuturor motivelor invocate în apelul acuzatorului, determinînd o încadrare juridică corectă a acțiunilor inculpaților în baza art. 186 alin. (2) lit. b), c) Cod penal și dispunînd întemeiat încetarea procesului penal în legătură cu împăcarea părților (*v. 2, f.d. 12, 163, pct. 1 - 4 din decizie*).

Mai mult, concluziile ambelor instanțe, coroborează și cu următoarele circumstanțe:

a) potrivit rechizitoriului, inculpații sunt acuzați că: *„la 05 ianuarie 2010, orele 15.00, au pătruns într-un depozit de pe teritoriul SA „Lafarge Cement” Moldova din orașul Rezina, str. Viitorului 1, de unde pe ascuns, dezasamblînd 3 reactoare de model FROS 800, au sustras 6 bobine cu banda de cupru pe care ulterior le-au realizat la un punct de colectare a metalului cu 13.800 lei.*

În rezultatul infracțiunii SA „Lafarge Cement” Moldova i-a fost cauzat un prejudiciu material în valoare de 332.400 lei” (v. 2, f. 37).

Conform art. 281 alin. (2) Cod de procedură penală, concluziile despre vinovăția persoanei de săvîrșirea infracțiunii nu pot fi întemeiate pe presupuneri. Potrivit art. 296 alin. (2) Cod de procedură penală, actul de învinuire trebuie să cuprindă datele importante pentru formularea învinuirii. În corespundere cu art. 66 alin. (2) Cod de procedură penală, inculpatul are dreptul să știe pentru ce faptă este învinuit.

În pofida acestor prevederi, organul de urmărire penală nu a indicat, deci nici nu a constatat în actul de învinuire care ar fi esența prejudiciului de 332.400 lei și în baza căror circumstanțe, și probe concrete a fost evaluat cuantumul acestei pagube.

Rezultă că învinuirea înaintată inculpaților este una incompletă și neclară, adică este una dubioasă. O asemenea învinuire a afectat dreptul acestor inculpați de a ști pentru ce faptă sunt învinuiți, adică dreptul la apărare.

Totodată, conform art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii. Potrivit art. 325 alin. (1) Cod de procedură penală, judecarea cauzei se efectuează numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu. În corespundere cu art. 8 alin. (3) și art. 389 alin. (2) Cod de procedură penală, concluziile despre vinovăția persoanei de săvârșirea infracțiunii și sentința de condamnare nu pot fi întemeiate pe presupuneri, iar toate dubiile în probarea învinuirii se interpretează doar în favoarea inculpatului.

Prin urmare, instanța de judecată nu este în drept să completeze din oficiu învinuirea cu circumstanțe în fapt care ar justifica-o și care ar agrava situația inculpatului, și să-și întemeieze soluțiile pe presupuneri și dubii;

b) conform raportului de evaluare a proprietății SA „CIMENT” din 22 mai 2006, reactorul FROS-800 a fost fabricat în 1982. Potrivit raportului de expertiză judiciară-comercială din 24 ianuarie 2011 este imposibilă estimarea celor 6 bobine sustrate, deoarece partea vătămată nu dispune de date cu privire la prețul de balanță a acestor bunuri. În ședința de judecată a instanței de fond, reprezentantul părții vătămate, Grosu Veaceslav, a declarat că reactoarele în cauză au fost trecute la balanța companiei în anul 1998 și a prezentat demersul și decizia SA „Lafarge” Moldova în care este indicat că reactoarele FROS-800 au fost transformate în deșeuri de metal uzat, că prejudiciul real cauzat societății în rezultatul infracțiunii nominalizate constituie 45.000 lei și, dat fiind că inculpații au recuperat această daună, se solicită instanței încetarea procesului penal (*v.1, f. 112, 173, v. 2, f. 109, 122*).

Potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată, în instanța de fond inculpații și avocații au acceptat încetarea procesului penal în legătură cu împăcarea părților, iar procurorul a optat împotriva unei asemenea soluții pe motiv că inculpații nu recunosc vina integral (*v. 2, f. 115*).

În același timp, conform art. 126 alin. (2) Cod penal, caracterul considerabil al daunei cauzate se stabilește luându-se în considerare valoarea, cantitatea și însemnătatea bunurilor pentru victimă, starea materială și venitul acesteia, alte circumstanțe care influențează esențial asupra stării materiale a victimei. Potrivit art. 109 alin. (1) și (2) Cod penal, împăcarea este actul de înlăturare a răspunderii penale pentru o infracțiune mai puțin gravă prevăzută la art. 186 alin. (2) Cod penal. Împăcarea este personală și produce efecte juridice pînă la retragerea completului de judecată pentru deliberare. În corespundere cu art. 391 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, dacă părțile s-au împăcat se adoptă sentința de încetare a procesului penal.

Aceste circumstanțe de fapt și de drept dovedesc că instanțele întemeiat și-au fondat soluția de recalificare a acțiunilor inculpaților de la art. 186 alin. (5) la art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal și de încetare a procesului penal, în legătură cu faptul că partea vătămată, rezultând din valoarea reală, cantitatea și însemnătatea bunurilor sustrase, în lipsa unei denegări concludente și legale a acuzării în sensul vizat, a apreciat dauna cauzată ca fiind una considerabilă, provocată printr-o infracțiune mai puțin gravă, împăcarea fiind personală și produsă pînă la retragerea completului de judecată a instanței de fond pentru deliberare.

Circumstanțele enunțate denotă în mod concludent că instanțele de fond și de apel nu au comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, că hotărârile atacate conțin motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, că faptei săvârșite de inculpați i s-a dat o încadrare juridică corectă și că recursul de pe rol este neîntemeiat.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, judecînd recursul, instanța îl respinge ca inadmisibil, cu menținerea hotărîrii atacate, în cazul în care se constată că el este neîntemeiat.

Prin urmare, odată ce recursul nominalizat este neîntemeiat, el urmează a fi respins ca inadmisibil, cu menținerea hotărîrii atacate.

7. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 1), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Respinge ca inadmisibil recursul ordinar declarat de procuror împotriva sentinței Judecătorei Rezina din 28 decembrie 2012 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 aprilie 2013, în privința inculpaților Șova Grigore Valentin, Ursachi Dionisie Andrei și Sîrbu Vladimir Petru, cu menținerea hotărîrilor atacate.

Decizia este irevocabilă, pronunțată în ședința publică din 24 decembrie 2013, ora 09.50.

Președinte

Constantin Gurschi

Judecători

Iurie Diaconu

Andrei Harghel

Constantin Alerguș

Ion Arhiliuc

DECIDE :

Respinge ca inadmisibil recursul ordinar declarat de procuror împotriva sentinței Judecătoriei Rezina din 28 decembrie 2012 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 aprilie 2013, în privința inculpaților Șova Grigore Valentin, Ursachi Dionisie Andrei și Sîrbu Vladimir Petru, cu menținerea hotărîrilor atacate.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată va fi pronunțată la 24 decembrie 2013, ora 09.50.

Președinte

Constantin Gurschi

Judecători

Iurie Diaconu

Andrei Harghel

Constantin Alerguș

Ion Arhiliuc